

Σχεδιασμός και ανάπτυξη ενός προγράμματος διασύνδεσης (liaison program) της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης με τα Τμήματα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Ανθή Μπάλιου

Βιβλιοθηκονόμος
Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης
Πανεπιστημίου Μακεδονίας
anthi@uom.edu.gr

Φωτεινή Πολυμεράκη

Βιβλιοθηκονόμος
Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης
Πανεπιστημίου Μακεδονίας
polymerf@uom.edu.gr

24^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
ΤΕΙ Θεσσαλίας
1-2 Νοεμβρίου 2018, Λάρισα

Σκοπός εργασίας

- ❖ Ο ορισμός του liaison (θεματικού) βιβλιοθηκονόμου και ο προσδιορισμός του ρόλου του
- ❖ Η διερεύνηση ανάγκης ύπαρξης ενός θεματικού βιβλιοθηκονόμου και των αρμοδιοτήτων του στην περίπτωση του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Ορισμός του liaison librarian

Η **American Library Association** (ALA-RUSA, 2010) ορίζει την έννοια του liaison ως
«Τη διαδικασία με την οποία οι βιβλιοθηκονόμοι εμπλέκουν τους χρήστες της βιβλιοθήκης στην επιλογή και αξιολόγηση του υλικού της συλλογής και στην αποτίμηση της ικανοποίησης των χρηστών σε σχέση με την συλλογή»

Ο ρόλος του «liaison βιβλιοθηκονόμου»

Η RUSA (Reference and User Services Association-2001), όρισε πέντε βασικά “**liaison**” καθήκοντα:

- Γνωστοποίηση και εμπλοκή των ΔΕΠ και φοιτητών στη διαδικασία αξιολόγησης και ανάπτυξης της συλλογής
- Αναγνώριση των πληροφοριακών αναγκών των χρηστών
- Προώθηση των πολιτικών της βιβλιοθήκης, των υπηρεσιών της και ενίσχυση του προφίλ της βιβλιοθήκης και των δημοσίων σχέσεων της
- Κοινοποίηση των αναγκών των χρηστών της βιβλιοθήκης στην διοίκηση
- Ανάληψη καθηκόντων ως υπεύθυνοι προσκλήσεων, ως υπεύθυνοι ανάπτυξης συλλογών και ως θεματικοί βιβλιοθηκονόμοι

Ο ρόλος του «liaison βιβλιοθηκονόμου»

Η ALA - Reference and User Services (2010) δίνει νέες οδηγίες, σύμφωνα με τις οποίες ορίζει ότι στα καθήκοντα του liaison:

1. Ανάπτυξης συλλογής

- 1.1 Δημιουργία πολιτικών ανάπτυξης συλλογής
- 1.2 Γνωστοποίηση της πολιτικής ανάπτυξης της συλλογής στο προσωπικό και στους χρήστες

2. Χρήστες

- 2.1 Αναγνώριση, προσδιορισμός και συνεργασία με τις ακαδημαϊκές ομάδες του Πανεπιστημίου

Ο ρόλος του «liaison βιβλιοθηκονόμου»

3. Άλλα καθήκοντα liaison

3.1 Διασφάλιση ότι οι χρήστες είναι ενήμεροι του υλικού και των διαθέσιμων υπηρεσιών

3.2 Εισήγηση προτάσεων σχετικά με:

- έρευνες των χρηστών της βιβλιοθήκης
- τακτικές συναντήσεις με τους διδάσκοντες
- προώθηση διαθέσιμου υλικού και υπηρεσιών
- καθιέρωση μιας πολιτικής για την πρόταση αγοράς υλικού από τους χρήστες

Χαρακτηριστικά του «liaison βιβλιοθηκονόμου»

1. Αυτοπεποίθηση
2. Προσόντα επικοινωνίας
3. Ανάλυση ρίσκων και κινδύνων
4. Ευελιξία, άνεση και προσαρμογή σε νέες καταστάσεις/δεδομένα
5. Δεξιότητες δικτύωσης, ικανότητα να «χτίσουν» συνεργασίες

Χαρακτηριστικά του «liaison βιβλιοθηκονόμου»

6. Διαπραγμάτευση, πειθώ και επιρροή
7. Πρακτική σκέψη και ικανότητα μάθησης
8. Διαχείριση προγραμμάτων (project management)
9. Προώθηση και διαφήμιση
10. Τεχνικές γνώσεις υψηλού επιπέδου

Ανάγκη για «liaison βιβλιοθηκονόμο» στις κεντρικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες

- Ψηφιακή εποχή
- Αυξημένες ανάγκες - Απαιτητικοί χρήστες
- Google
- Έλλειψη ανάγκης για φυσική παρουσία στη βιβλιοθήκη
- Αξιόπιστες και έγκυρες πηγές της βιβλιοθήκης
- Προσωπική επαφή
- Καθιέρωση του όρου liaison
- Δημιουργία liaison προγράμματος

Σκοπός έρευνας

- Η διερεύνηση ανάγκης ύπαρξης θεματικού βιβλιοθηκονόμου στη Σχολή Ανθρωπιστικών, Κοινωνικών Επιστημών και Τεχνών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας
- Η ένταξη των δραστηριοτήτων της Βιβλιοθήκης πιο ενεργά στο πρόγραμμα σπουδών του Πανεπιστημίου

Μεθοδολογία έρευνας

- Πιλοτική φάση
- Σχολή Ανθρωπιστικών, Κοινωνικών Επιστημών και Τεχνών
  - Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Επιστημών
  - Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής
  - Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης

Ερωτηματολόγιο

- 14 Ιουνίου έως 24 Ιουλίου 2018
- 120 διδάσκοντες - 55 ανταποκρίθηκαν
- Online ερωτηματολόγιο – Google forms
- 2 emails υπενθύμισης στις 3 και στις 24 Ιουλίου

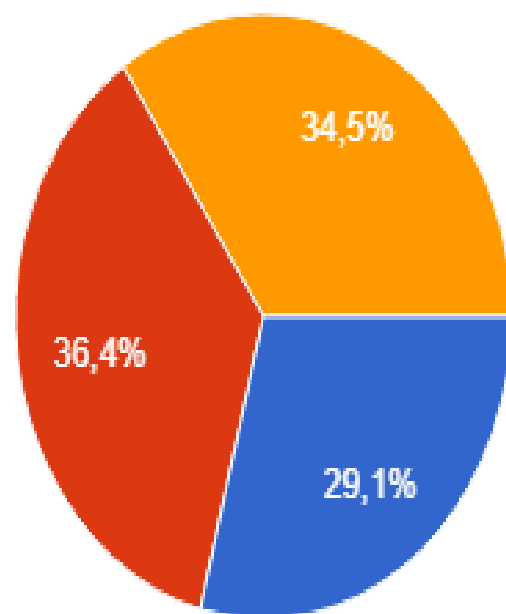
Ερωτηματολόγιο

- 18 ερωτήσεις
  - κλειστού και ανοιχτού τύπου
  - κλίμακας πολλαπλής επιλογής, κλίμακας τύπου Likert
- Γενικές ερωτήσεις σχετικά με τη βιβλιοθήκη
- Ειδικές ερωτήσεις σχετικά με τον όρο “liaison”
- Δημογραφικά στοιχεία

Αποτελέσματα

Σε ποιο τμήμα ανήκετε;

55 απαντήσεις

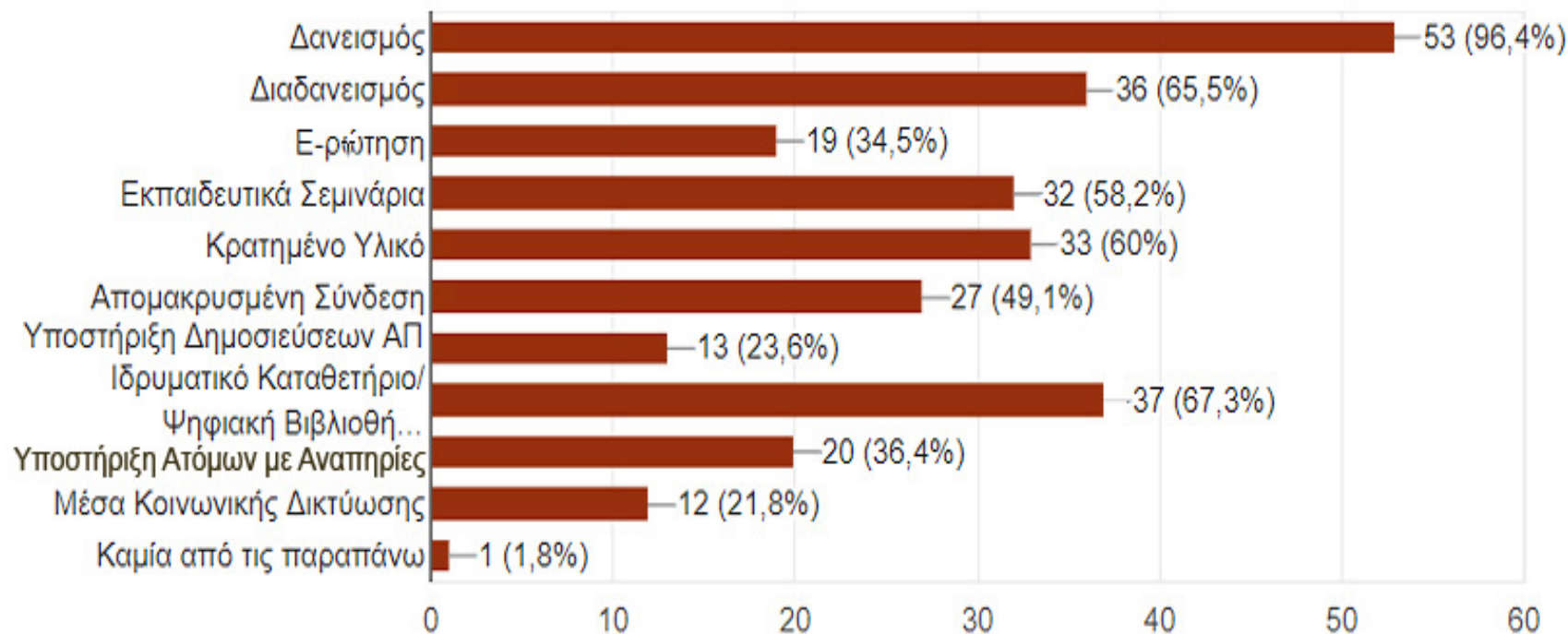

- Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών
- Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής
- Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης

Ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης γνωρίζετε;

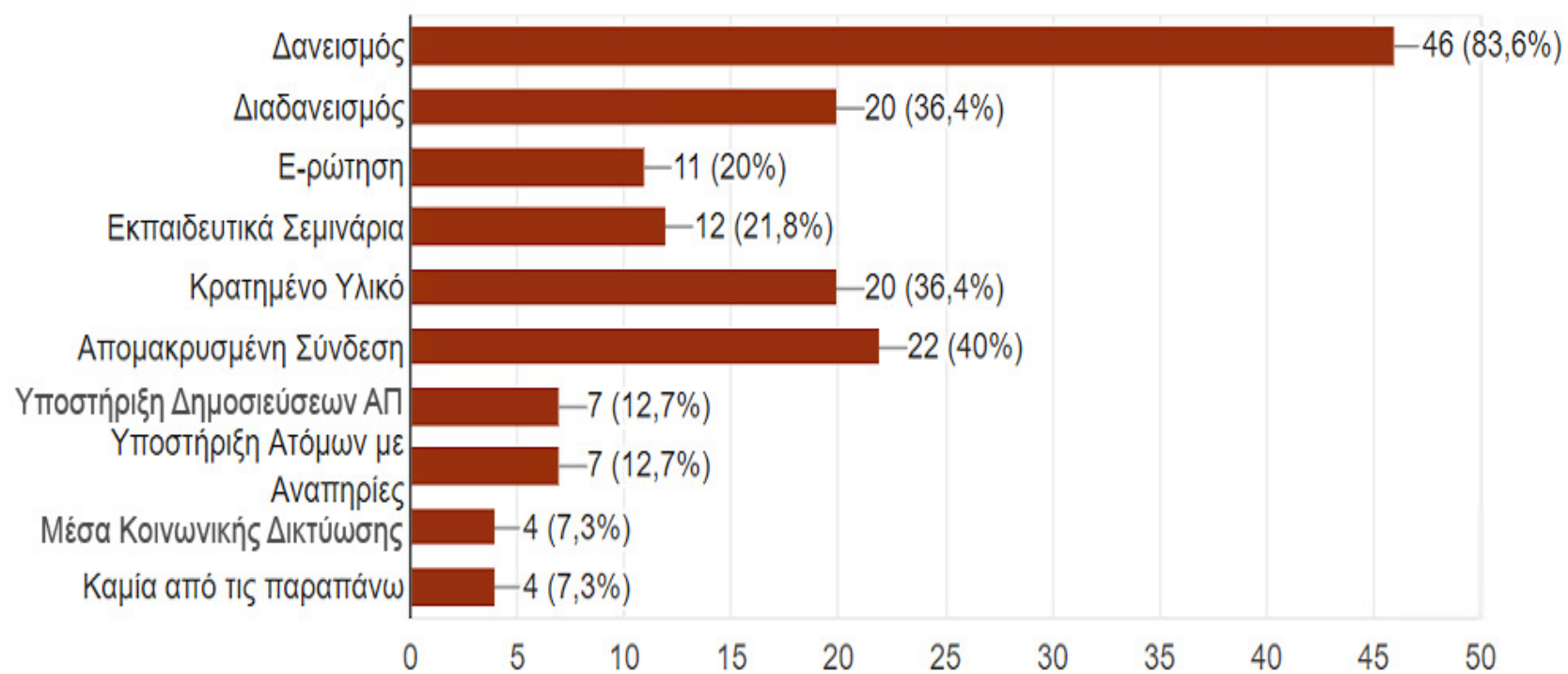
55 απαντήσεις

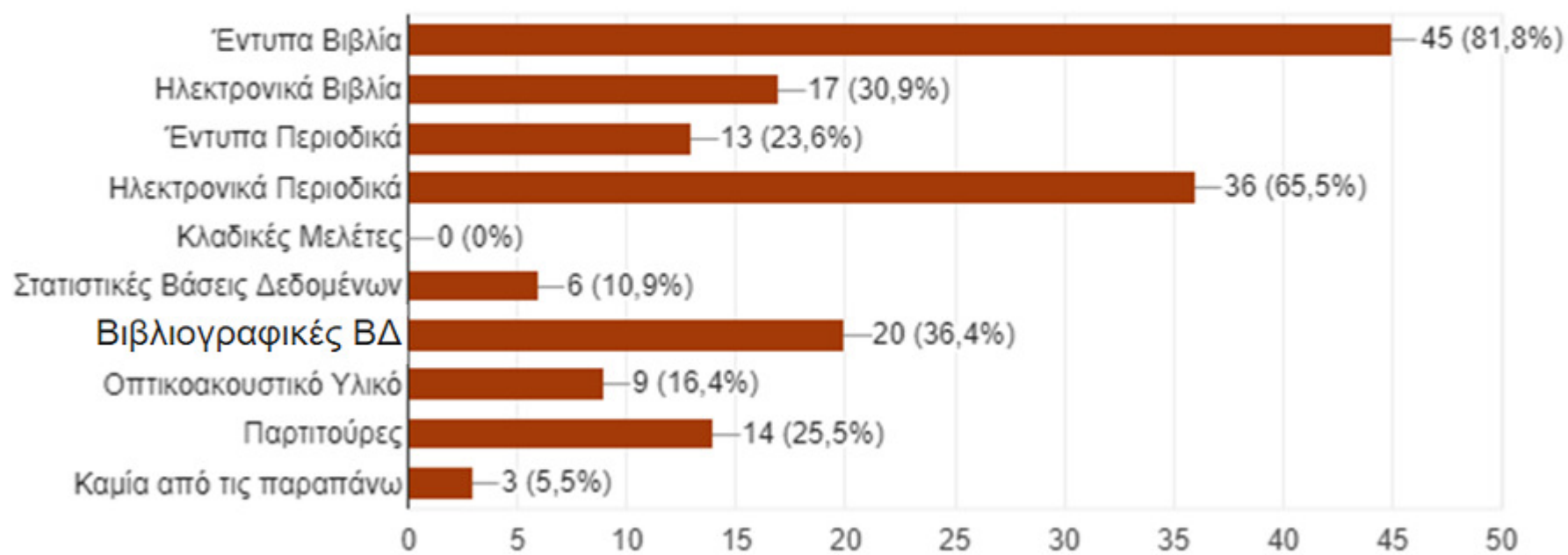
Ποια από τις παρακάτω υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης χρησιμοποιείτε;

55 απαντήσεις

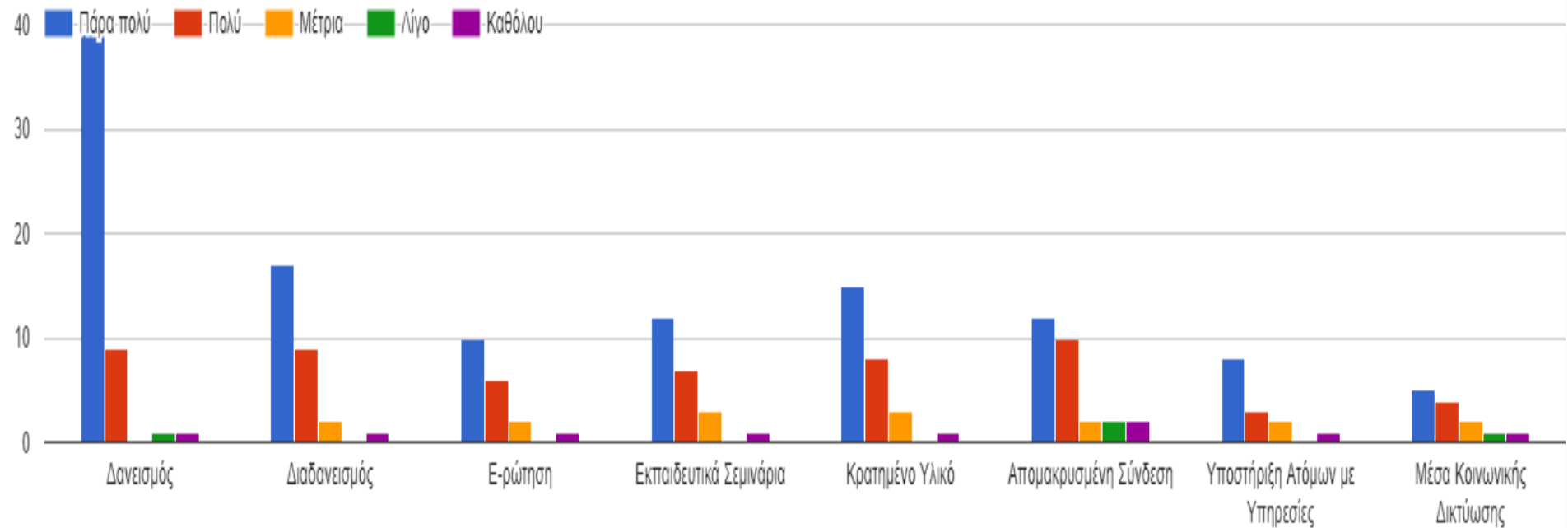

Ποιες από τις παρακάτω συλλογές της Βιβλιοθήκης χρησιμοποιείτε συχνότερα;

55 απαντήσεις

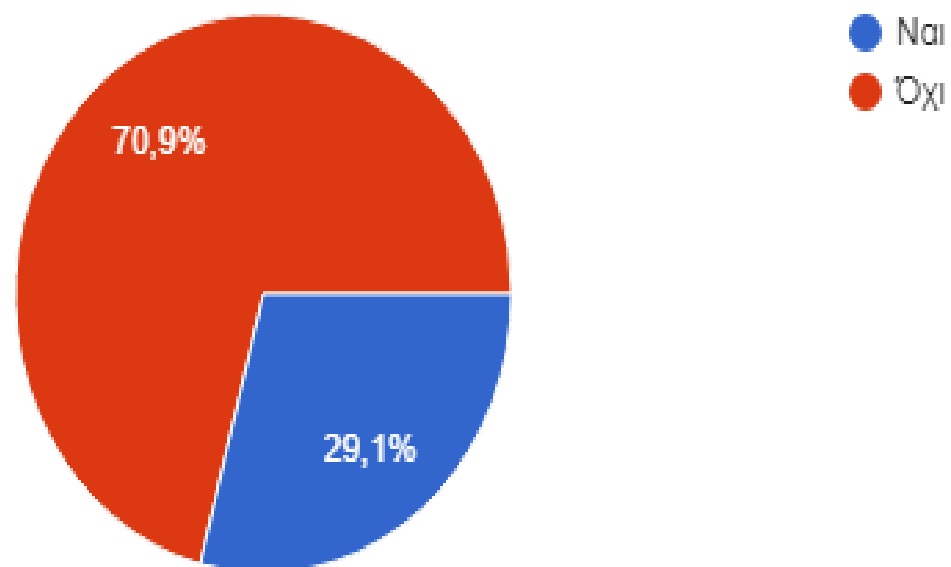

Πόσο ικανοποιημένοι είστε από τις υπηρεσίες που χρησιμοποιείτε;

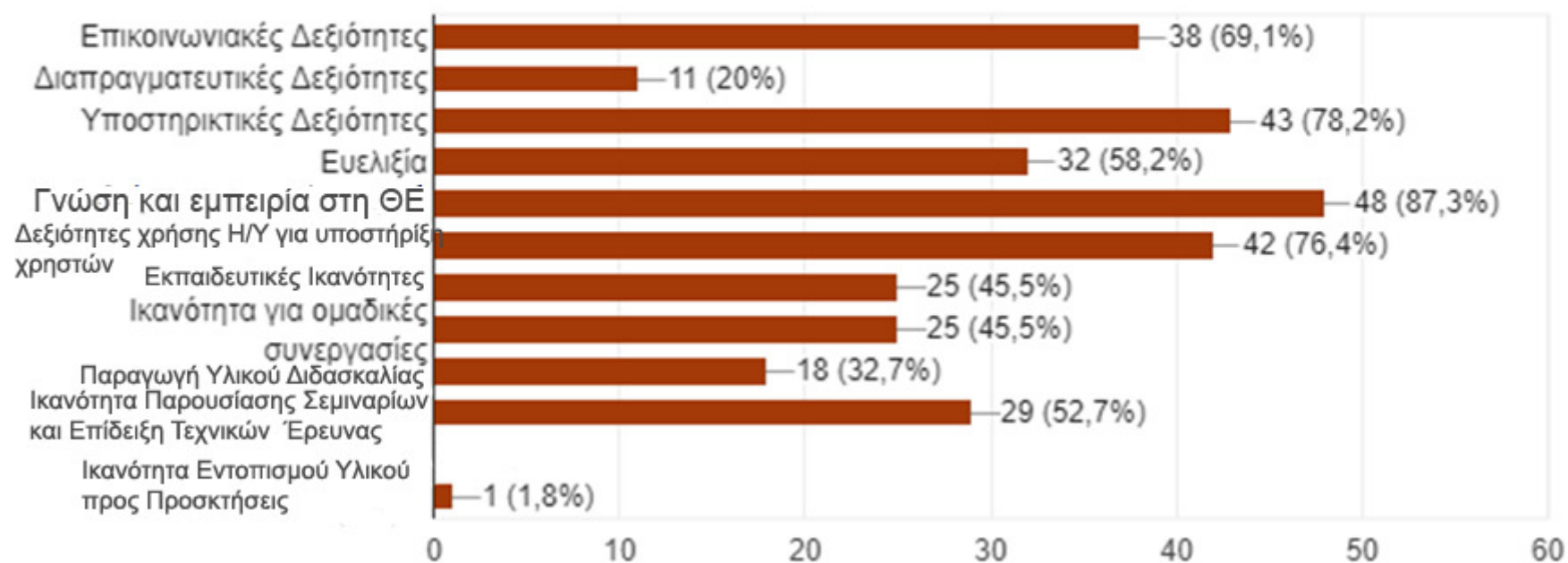
Γνωρίζετε έως σήμερα τον όρο "Θεματικός Βιβλιοθηκονόμος" (Liaison/Subject Librarian);

55 απαντήσεις

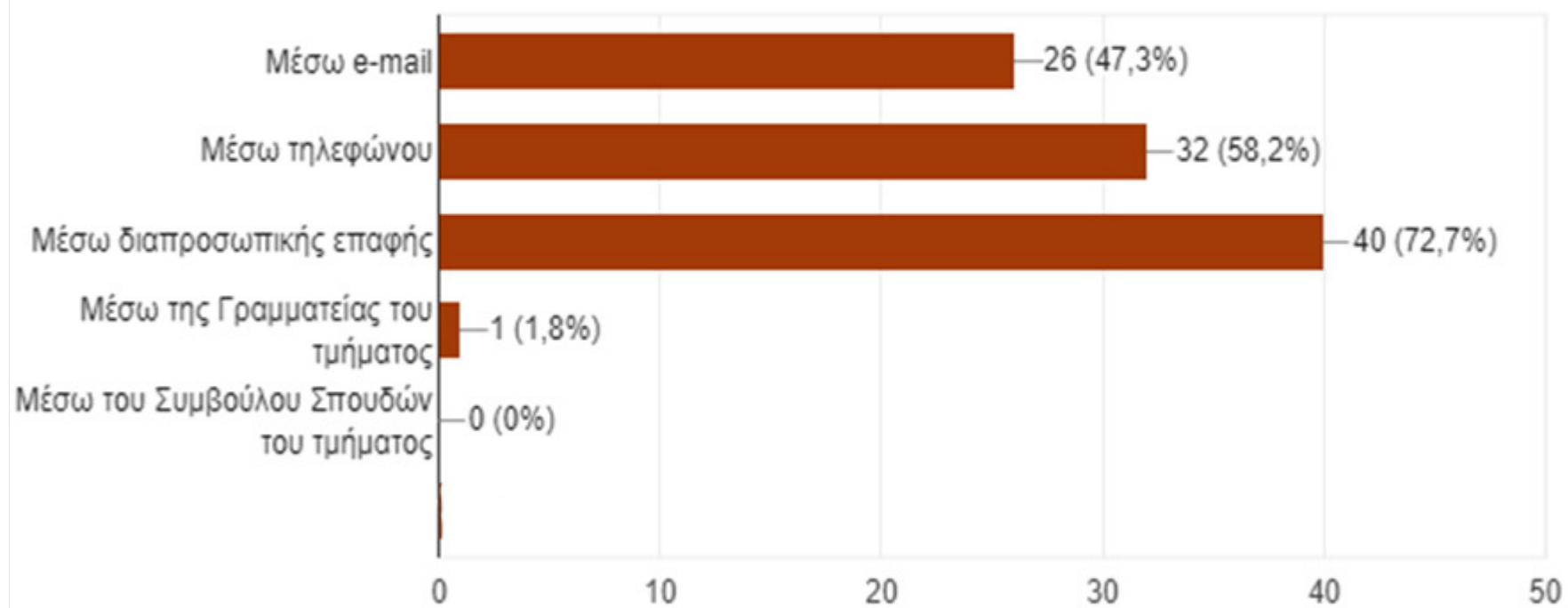
Ποιες δεξιότητες/ικανότητες θέλετε να έχει ο "Θεματικός Βιβλιοθηκονόμος" (Liaison/Subject Librarian);

55 απαντήσεις

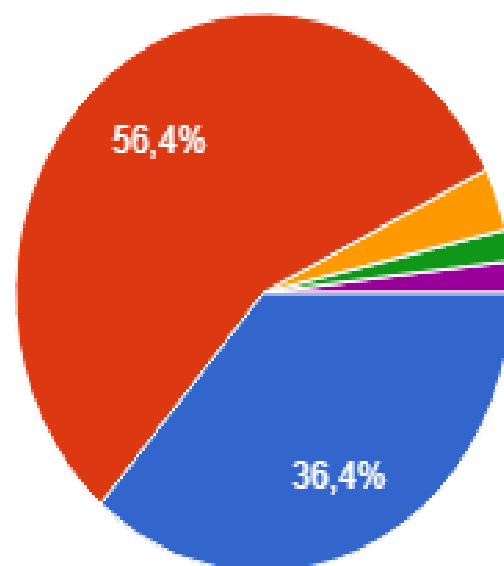
Με ποιον τρόπο επικοινωνείτε συνήθως με την Βιβλιοθήκη;

55 απαντήσεις

Σε ποιον απευθύνεστε όταν θέλετε να επικοινωνήσετε με την Βιβλιοθήκη;

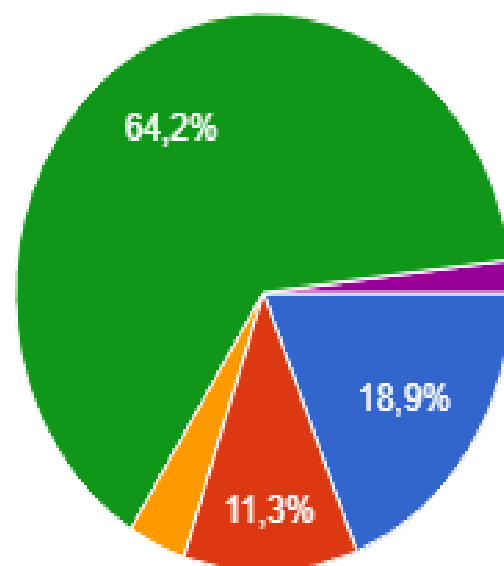
55 απαντήσεις

- Στον πρώτο διαθέσιμο βιβλιοθηκονόμο
- Στον βιβλιοθηκονόμο που εργάζεται στον γκισέ εξυπηρέτησης
- Στον υπεύθυνο για τους χρήστες της Βιβλιοθήκης
- Στη Διεύθυνση της Βιβλιοθήκης
- Αναλόγως το σκοπό επικοινωνίας

Σε ποιον θα θέλατε να απευθύνεστε όταν χρειάζεται να επικοινωνήσετε με την Βιβλιοθήκη;

53 απαντήσεις

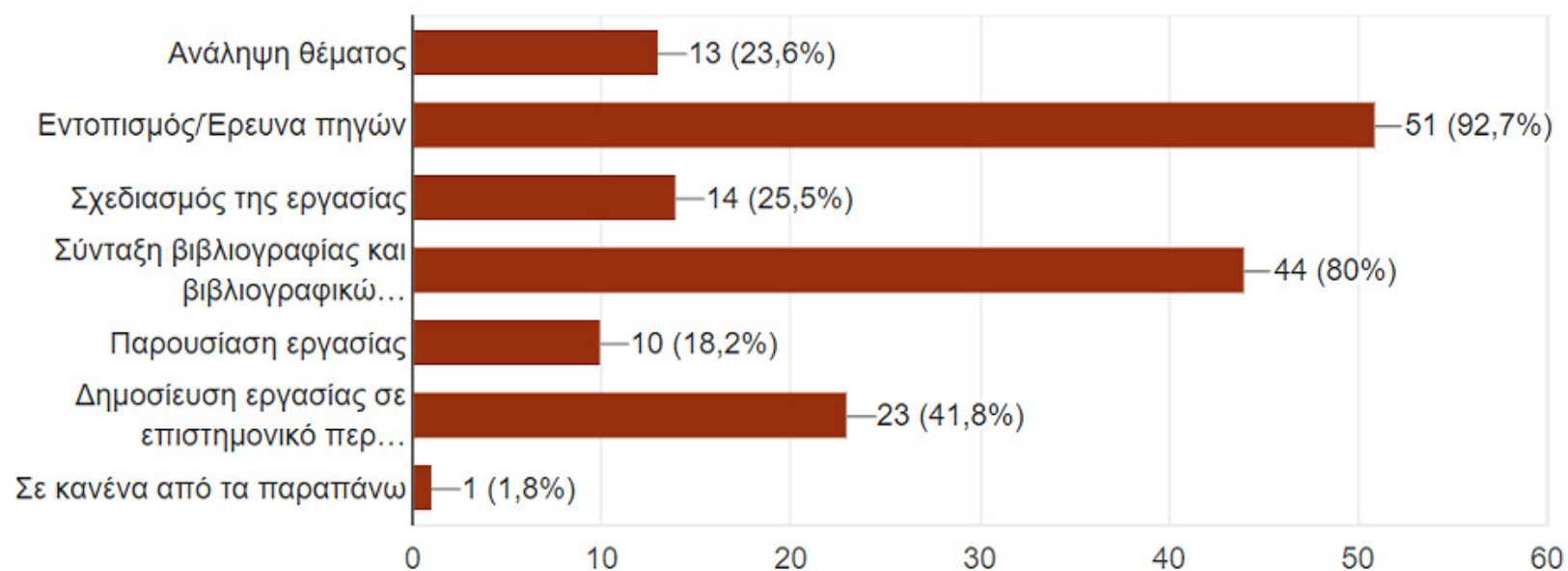

- Στον πρώτο διαθέσιμο βιβλιοθηκονόμο
- Στον βιβλιοθηκονόμο που εργάζεται στον γκισέ εξυπηρέτησης
- Στον υπεύθυνο για τους χρήστες της Βιβλιοθήκης
- Στον θεματικό βιβλιοθηκονόμο (Liaison/Subject Librarian) του τμήματός μου
- Στη Διεύθυνση της Βιβλιοθήκης

Σε ποια από τα παρακάτω πιστεύετε ότι ο Θεματικός Βιβλιοθηκονόμος (Liaison/Subject Librarian) θα μπορούσε να υποστηρίξει τους φοιτητές του τμήματός σας κατά τη διαδικασία συγγραφής των εργασιών τους;

55 απαντήσεις

Ο «liaison» βιβλιοθηκονόμος υποστηρίζει το έργο των διδασκόντων..

Απαντήσεις διδασκόντων:

- *«Με την άμεση πρόσβαση σε υποστηρικτικό υλικό για τις ανάγκες της διδασκαλίας»*
- *«Με την πρόταση πηγών που μπορεί να μη γνωρίζω την ύπαρξή τους ακόμη και σε πιθανές προτάσεις που θεωρεί ότι μπορεί να ενισχύσουν τη διδακτική διαδικασία»*
- *«Με την άμεση πληροφόρησή μου σχετικά με λειτουργικά θέματα της βιβλιοθήκης και στην καλύτερη εξυπηρέτησή μου»*

Απαντήσεις διδασκόντων:

- *«Με τη συνεργασία προκειμένου να υπάρχει υποστήριξη σε περίπτωση εκπόνησης εργασίας των φοιτητών που παρακολουθούν τα μαθήματά μου»*
- *«Με το να είναι ενήμερος για μουσικά και μουσικολογικά αρχεία, συλλογές και βιβλιοθήκες»*
- *«Με την ενημέρωση για τις έντυπες / ηλεκτρονικές πηγές και για τις νέες υπηρεσίες της βιβλιοθήκης, την υποστήριξη για την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, την υποστήριξη για δημοσίευση εργασίας σε επιστημονικό περιοδικό, την υποστήριξη των φοιτητών στην αναζήτηση πηγών κατά την εκπόνηση εργασιών»*

Συμπεράσματα

- Οι θεματικοί βιβλιοθηκονόμοι είναι απαραίτητοι σε μία σύγχρονη ακαδημαϊκή κεντρική βιβλιοθήκη
- Ο liaison/θεματικός βιβλιοθηκονόμος χρειάζεται να έχει γνώσεις και εμπειρία στο επιστημονικό πεδίο που καλύπτει
- Το ακαδημαϊκό προσωπικό έχει ανάγκη να επικοινωνεί με τον θεματικό βιβλιοθηκονόμο (liaison) της βιβλιοθήκης

Προοπτικές έρευνας

- Συνέχεια έρευνας και στα υπόλοιπα τμήματα του Πανεπιστημίου
- Δημιουργία και ανάπτυξη ενός προγράμματος liaison το οποίο να καθιερωθεί μέσω προγραμματισμού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού

Σύνοψη

Σε ένα ακαδημαϊκό περιβάλλον, ένα **πρόγραμμα liaison**:

- στοχεύει στην παροχή υπηρεσιών, προσαρμοσμένων στις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες του κάθε τμήματος
- μπορεί να αποδειχθεί εξαιρετικό εργαλείο για:
  - την ανάπτυξη των συλλογών,
  - την αναβάθμιση της επικοινωνίας και
  - την ενίσχυση της εικόνας και αξίας της βιβλιοθήκης

<https://www.lib.uom.gr>

**Ευχαριστούμε για την
προσοχή σας!**

Ανθή Μπάλιου

Φωτεινή Πολυμεράκη